

Handleiding bij aanvraag beoordeling berekeningsmethodiek tarieven voor netbeheer binnen experimentenregeling

Versie 2.0

Inhoud

1	Algemeen	3
2	Wat toetst de ACM?	5
3	Welke informatie heeft de ACM hiervoor nodig?.....	8
3.1	Doelmatige kosten.....	8
3.1.1	Kosten voor netbeheer	8
3.1.2	Doelmatigheid	10
3.2	Dekking van de kosten door tarieven	10
3.3	Transparante tarieven	12
3.4	Waarborgen.....	13
3.4.1	Hoe waarborgt het experiment leveringszekerheid en kwaliteit?	13
	Bijlage I: basisgegevens aanvraag.....	14

1 Algemeen

Verenigingen van Eigenaren (VvE's) en coöperaties die van RVO een ontheffing hebben gekregen in het kader van het besluit "*experimenten decentrale duurzame elektriciteitsopwekking*" (hierna: het besluit) moeten de berekeningsmethodiek van hun tarieven voor netbeheer laten goedkeuren door de Autoriteit Consument & Markt (ACM). Het besluit staat ook wel bekend als '*de experimenteerregeling*'.

In deze handleiding legt de ACM uit welke informatie zij nodig heeft om een aanvraag te kunnen beoordelen en welke (wettelijke) eisen aan de berekeningsmethodiek van tarieven worden gesteld.

Toezicht en regulering op netbeheerders

De directie Energie van de ACM reguleert en houdt toezicht op de netbeheerders. Netbeheerders zijn de bedrijven die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud en in werking houden van de elektriciteits- en gasnetwerken in Nederland. De ACM bepaalt de inkomsten en bijbehorende tarieven die netbeheerders in rekening mogen brengen. Naast de tarieven, houdt de ACM ook toezicht op de kwaliteit van de door netbeheerders geleverde diensten. De ACM doet dit, omdat netbeheerders een monopolie positie hebben. Als afnemer kun je je netbeheerder niet zelf kiezen.

De VvE/Coöperatie als netbeheerder

In uw experiment is de VvE/coöperatie mogelijk zelf netbeheerder. In het geval van een projectnet is de VvE/coöperatie zelf verantwoordelijk voor het projectnet. In het geval van een groot experiment neemt de VvE/coöperatie mogelijk een aantal taken van de regionale netbeheerder over. De VvE/coöperatie maakt dus kosten voor onderhoud en in werking hebben van het elektriciteitsnet die doorberekend worden aan de deelnemers van het experiment.

Rol ACM binnen experimentenregeling

Ook binnen de experimentenregeling heeft de ACM een taak om de tarieven die deelnemers in rekening gebracht krijgen voor netbeheer te controleren. De ACM controleert echter niet de tarieven zelf, maar de berekeningsmethodiek van de tarieven. Deze berekeningsmethodiek moet aan wettelijke eisen voldoen. Welke wettelijke vereisten dit zijn, leest u in hoofdstuk 4.

Waarom werkt de ACM met deze handleiding?

Om het beoordelingsproces zo snel en soepel mogelijk te laten verlopen is het van belang dat de ACM benodigde informatie op een overzichtelijke manier ontvangt. Deze handleiding is bedoeld om aanvragers te helpen de juiste informatie aan te leveren. We vragen u de informatie in een Excel-document en/of een word-document aan te leveren.

Hoe dient u een aanvraag in?

Als u een berekeningsmethodiek heeft opgesteld en de benodigde informatie zoals beschreven in deze handleiding heeft verzameld, stuurt u deze naar experimenten@ACM.nl.

Wat zijn de wettelijke termijnen?

De goedkeuring of afwijzing van de berekeningsmethodiek van de tarieven voor netbeheer kan worden aangemerkt als een beschikking op aanvraag. De ACM moet dus in principe binnen acht weken een beslissing over uw aanvraag nemen. De ACM kan deze termijn één keer verlengen met een redelijke termijn. Als de ACM aanvullende informatie opvraagt, wordt de termijn opgeschort totdat ACM de informatie heeft ontvangen.

2 Wat toetst de ACM?

De ACM beoordeelt de berekeningsmethodiek aan de hand van het beoordelingskader dat is vastgesteld op grond van artikel 12 van de experimentenregeling. Hieronder licht de ACM per criterium toe hoe dit moet worden geïnterpreteerd. De ACM zal ieder criterium toepassen op de door u ingediende berekeningsmethodiek.

Tarieven dienen de kosten voor netbeheer te dekken

In artikel 12, eerste lid, van het besluit, staat dat de houder van de ontheffing de ACM de berekeningsmethodiek van de tarieven toestuuft die nodig zijn voor uitvoering van taken beschreven in artikel 40 van de Elektriciteitswet 1998 (hierna: E-wet). In dit artikel wordt gerefereerd aan artikel 16, eerste lid en tweede lid, met uitzondering van onderdeel p, E-wet, waarin de taken met betrekking tot netbeheer zijn beschreven. De tarieven moeten dus betrekking hebben op kosten gerelateerd aan het beheer van het netwerk en de kosten daarvoor dekken. De ACM onderscheidt binnen het netbeheer drie categorieën, namelijk aansluiten, transporteren en meten.

In de berekeningsmethodiek dienen zowel de investeringsuitgaven als de operationele kosten die gemoeid gaan met het netbeheer opgesomd te worden. Daarnaast moeten jaarlijkse kosten die verschuldigd zijn voor de grootverbruiksaansluiting op het openbare net opgenomen zijn en het berekeningsmodel moet laten zien hoe genoemde kostensoorten omgeslagen worden naar tarieven.

De kosten waarop de tarieven zijn gebaseerd zijn doelmatig

In artikel 12, tweede lid, van het besluit staat dat de ACM in haar beoordeling rekening moet houden met artikel 14 van Verordening (EG) nr. 714/2009 (hierna: de Verordening). De Verordening schrijft voor dat netwerkkosten doelmatig dienen te zijn. Met doelmatigheid bedoelt de ACM in dit geval dat een product of dienst met een gewenst kwaliteitsniveau niet voor een lagere prijs gerealiseerd had kunnen worden.

De berekeningsmethodiek leidt tot afzonderlijke aansluit-, transport- en meettarieven

Artikel 12, eerste lid, van het besluit schrijft voor dat de ontheffingshouder een onderscheid moet maken tussen aansluit-, transport- en meettarieven. Daarvoor moeten de kostensoorten aan de juiste categorie (aansluiten, transport en meten) worden toegewezen en naar het bijhorende tarief worden omgeslagen.

De tarieven dienen rekening te houden met de noodzakelijke zekerheid van het netwerk en een afspiegeling te vormen van de werkelijk gemaakte kosten

In artikel 12, tweede lid, van het besluit staat dat de ACM in haar beoordeling rekening moet houden met artikel 14 van de Verordening. De Verordening schrijft voor dat tarieven rekening moeten houden met de noodzakelijke zekerheid van het netwerk en een afspiegeling moeten vormen van werkelijk gemaakte kosten. De berekeningsmethode moet op jaarbasis de verwachte kosten via de tarieven kunnen dekken. De berekeningsmethode moet daartoe uitgaan van een betrouwbare jaarlijkse begroting van netkosten, een betrouwbare begroting van de verwachte afname per tariefcomponent en een betrouwbare jaarlijkse vaststelling van de daadwerkelijk gerealiseerde netkosten en gerealiseerde afname. Daarbij is van belang dat de methode leidt tot tarieven die de levensvatbaarheid van de netten kunnen borgen. Daarnaast dient de berekeningsmethode te voorzien in een verrekening van afwijkingen in de gerealiseerde kosten ten opzichte van de begrote kosten bij de vaststelling van de tarieven van een volgend jaar.

De tarieven zijn transparant

In artikel 12, tweede lid, van het besluit staat dat de ACM in haar beoordeling rekening moet houden met artikel 14 van de Verordening. De Verordening schrijft voor dat de tarieven transparant dienen te zijn. Dit betekent dat de berekeningsmethodiek navolgbaar moet zijn. Daarnaast moeten (potentiële) deelnemers aan het experiment vooraf geïnformeerd worden over tarieven en tussentijdse tariefwijzigingen. Deelnemers moeten ook inzicht krijgen in de (jaar)afrekening en de berekeningsmethodiek van de tarieven.

De tarieven zijn niet discriminerend en niet afstandsgebonden

In artikel 12, tweede lid, van het besluit staat dat de ACM in haar beoordeling rekening moet houden met artikel 14 van de Verordening. De Verordening schrijft voor dat tarieven niet discriminerend of afstandsgebonden mogen zijn. Niet discriminerend houdt in dat gelijke gevallen niet ongelijk behandeld mogen worden.

Het systeem dient betrouwbaarheid en veiligheid te waarborgen

Artikel 12, tweede lid, van het besluit schrijft voor dat de ACM in haar beoordeling rekening moet houden met artikel 36, onderdelen d en e van Richtlijn 2009/72 (hierna: de Richtlijn). In de Richtlijn staat dat de ACM bij de beoordeling van de berekeningsmethodiek de ontwikkeling van betrouwbare en veilige systemen na moet streven. De ACM vraagt u daarom toe te lichten hoe de storingsdienst is ingericht en hoe u de veiligheid waarborgt.

Klantgerichte systemen

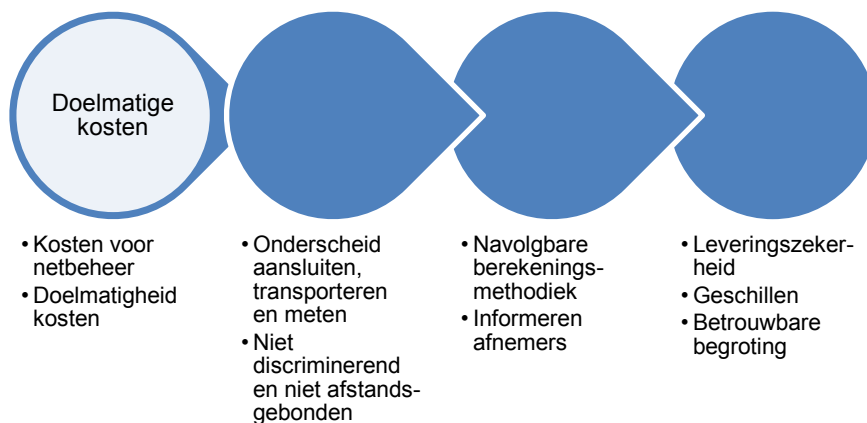
Artikel 12, tweede lid, van het besluit schrijft voor dat de ACM in haar beoordeling rekening moet houden met artikel 36, onderdelen d en e van de Richtlijn. In de Richtlijn staat dat de ACM bij de beoordeling van de berekeningsmethodiek de ontwikkeling van klantgericht systemen na moet streven. De ACM vraagt u daarom toe te lichten hoe de klachtafhandeling is ingericht.

3 Welke informatie heeft de ACM hiervoor nodig?

Wij vragen u de aanvraag te beginnen met een aantal basisgegevens. Welke dit zijn vindt u in bijlage I.

Onderstaand figuur is een vereenvoudigde weergave van de manier waarop tarieven tot stand kunnen komen. De volgende hoofdstukken geven aan de hand van deze weergave weer welke documenten/aansluitingen/etc. van belang zijn om aan de wettelijke vereisten te voldoen. Slechts de kosten en tarieven gerelateerd aan het beheer van het net zijn onderdeel van het toezicht door de ACM. Dit houdt in dat de VvE/coöperatie de berekeningsmethodiek van de tarieven die niet gerelateerd zijn aan het aanleggen en beheer van het elektriciteitsnet niet bij de ACM hoeft te laten goedkeuren.

3.1 Doelmatige kosten

Deze paragraaf gaat in op de informatie die de ACM nodig heeft om te kunnen toetsen of de VvE/coöperatie uitsluiten en uitputtend alle kosten die nodig zijn voor netbeheer heeft opgenomen, en of de doelmatigheid van deze kosten wordt gewaarborgd.

3.1.1 Kosten voor netbeheer

Voordat de verschillende tarieven berekend kunnen worden, moeten de totale kosten bepaald worden die gedurende een jaar gedekt moeten worden via de tarieven voor netbeheer. U dient alle kostensoorten te vermelden die te maken hebben met het elektriciteitsnetwerk (denk aan: aanleg en onderhoud) en het meten van het verbruik.

De berekeningsmethodiek dient uiteindelijk te leiden tot afzonderlijke aansluit-, transport-, en meettarieven. Daarvoor moeten de kostensoorten aan de juiste

categorie (aansluiten, transport en meten) worden toegewezen. Om te bepalen of kosten in de categorie aansluiten, transport of meten vallen, kunt u gebruik maken van definities uit de E-wet en de Tarievencode elektriciteit.

In de praktijk kan het lastig zijn de kosten voor het aansluiten, transport en (in mindere mate) meten te scheiden. In het geval dat een kostensoort niet geheel gerelateerd is aan één van deze categorieën, dient u hierbij alle gerelateerde categorieën aan te geven. Daarnaast dient u een verdeelsleutel toe te passen om de kosten over de categorieën te verdelen. Deze verdeelsleutel moet in de berekeningsmethodiek worden toegelicht en is voor de consistentie van de methode idealiter ieder jaar gelijk.

Voorbeeld

De kostensoort “aanleg bekabeling” kan het type aansluitdienst én transport zijn. In dit geval kunt u een verdeelsleutel toepassen: een aandeel van een kostensoort valt onder aansluiten, het overige deel onder transport of meting. Indien u voor een bepaalde kostensoort een verdeelsleutel toepast, dient u deze toe te lichten.

Wij vragen u in het bijzonder aandacht te besteden aan de kostensoort voor kapitaal. Het dient duidelijk te zijn hoe de jaarlijkse kosten van kapitaal bepaald worden. Denk hierbij aan de volgende zaken: Over welke periode wordt de investering afgeschreven? Welk percentage wordt gerekend als vergoeding voor het beschikbaar gestelde vermogen? Wat was de aanschafprijs die betaald is (historische kostprijs)?

Uit het bovenstaande volgt een overzicht waarin per categorie alle kosten zijn opgenomen die u dient te maken om uw experiment te realiseren én de kosten die u dient te maken om uw experiment draaiende te houden.

3.1.1.1 Aan te leveren informatie

Let op: U hoeft geen *bedragen* te vermelden.

- U dient aan te geven wat de methode is voor het bepalen van de totale kosten gedurende een jaar.
- U geeft aan welke kostensoorten de VvE of de coöperatie maakt. U geeft hierbij aan of het gaat om investeringen¹ of om operationele kosten².
- U deelt deze kostensoorten in, in de volgende categorieën:
 - o Aansluitkosten

¹ Investeringskosten zijn kosten die eenmalig gedaan worden en die voor een lange tijd meegaan.

² Operationele kosten zijn de kosten die u moet maken om het project draaiende te houden, zoals onderhoudskosten.

- Transportkosten
 - Meetkosten
- Als u verdeelsleutels heeft gebruikt om kostensoorten over categorieën te verdelen dient u hierbij het volgende aan te geven:
 - Per verdeelsleutel een toelichting over de gekozen methode
 - Per kostensoort of, en zo ja welke verdeelsleutel hierop van toepassing is

3.1.2 Doelmatigheid

De kosten waarop de tarieven zijn gebaseerd moeten doelmatig zijn, dit betekent dat er geen goedkopere manier was om hetzelfde te bereiken. Dit is belangrijk omdat afnemers anders te hoge tarieven betalen. U moet uitleggen op welke manier u er voor zorgt dat de kosten doelmatig zijn. U kunt dit onderbouwen door te beschrijven welke procedures u volgt. U dient voor alle genoemde kostensoorten te beschrijven hoe ervoor gezorgd is dat deze kosten doelmatig zijn.

3.1.2.1 Aan te leveren informatie

- Beschrijving van de gevolgde procedure die er voor zorgt dat de kosten voor netbeheer doelmatig zijn, bijvoorbeeld:
 - Een procedure waarin meerdere offertes worden aangevraagd en de goedkoopste offerte die aan de kwaliteitseisen voldoen wordt gekozen, dit kan voor zowel het laten uitvoeren van werkzaamheden of het aangaan van leningen;
 - Uurtarieven van eigen personeel zijn niet hoger dan uurtarieven die andere bedrijven hanteren voor soortgelijke werkzaamheden;
 - De hoogte van de vergoeding van kapitaal voor eigen vermogen is goedgekeurd door (een meerderheid van) de leden van de vereniging of eigen coöperatie.

3.2 Dekking van de kosten door tarieven

De berekeningsmethodiek dient uiteindelijk te leiden tot afzonderlijke aansluit-, transport-, en meettarieven. U heeft op basis van hoofdstuk 3.1 de totale kosten per aansluit-, transport- en meetcategorie berekend. Om van deze totale kosten tot individuele tarieven te komen moeten de kosten omgeslagen worden naar tarieven voor deelnemers van het experiment. Belangrijke vragen hierbij zijn:

- Welke kosten wilt u door middel van een eenmalige vergoeding terugverdienen?
- Welke kosten wilt u door middel van een jaarlijks terugkerend tarief terugverdienen?

U mag zelf kiezen of u eenmalige, vaste of variabele tarieven in rekening brengt of een combinatie daarvan, zolang u een aansluit-, meet- en transporttarief vaststelt en hier onderscheid in maakt.

Indien in het experiment voor verschillende afnemers, verschillende tarieven worden gehanteerd, vragen wij u elke tariefcategorie toe te lichten. Om welke redenen betaalt de ene afnemer meer dan de andere afnemer? Deze redenen moeten objectief, transparant en non-discriminerend zijn. Daarnaast mogen tarieven niet afstandsgebonden zijn, dat wil zeggen dat een afnemer niet meer of minder betaalt omdat zijn afstand tot de installatie of aansluiting korter of langer is.

Tot slot dient de aanvrager uit te leggen hoe zij omgaat met verschillen tussen begrote en gerealiseerde kosten. Allereerst vragen wij u toe te lichten hoe het experiment waarborgt dat kosten betaald kunnen worden, in het geval deze hoger uitvallen. Daarnaast vragen wij de aanvrager toe te lichten, hoe verschillen tussen gerealiseerde en begrote kosten in de tarieven verrekend worden.

3.2.1 Aan te leveren informatie

Om de berekeningsmethodiek te kunnen beoordelen moet de berekening eenduidig beschreven worden en navolgbaar zijn voor de ACM. Wij vragen u daarom de berekeningsmethodiek in formules uit te werken en toe te passen op basis van begrote of fictieve cijfers. U mag ook een Excel bestand toevoegen waarin de tarieven berekend worden.

- Een overzicht waarin is opgenomen welke kosten door middel van een eenmalige vergoeding worden terugverdiend en welke kosten door middel van een jaarlijks terugkerend tarief worden terugverdiend.
- Een overzicht van de formules op basis waarvan de totale kosten naar individuele tarieven worden omgeslagen of een Excel bestand waarin de tarieven op basis van begrote of fictieve cijfers worden berekend.
- Als u besluit onderscheid te maken tussen afnemers, bijvoorbeeld omdat er een verschil is tussen afname dan is een toelichting van de tariefcategorieën vereist. In deze toelichting moet u aangeven op basis van welk objectief criterium u onderscheid maakt tussen afnemers.
- Een beschrijving van de manier waarop u omgaat met verschillen tussen begrote en gerealiseerde kosten.

3.3 Transparante tarieven

De tarieven dienen transparant te zijn. Dit betekent dat de berekeningsmethodiek en (jaar)afrekening navolgbaar moet zijn voor de deelnemers en dat deelnemers vooraf geïnformeerd moeten worden over gehanteerde tarieven, tariefwijzigingen en de berekeningsmethodiek. De ACM keurt een berekeningsmethodiek alleen goed wanneer de VvE/coöperatie deze op adequate wijze bekendmaakt aan alle deelnemers aan het experiment.

Aan de ACM moet u duidelijk maken hoe (potentiële) deelnemers geïnformeerd worden over tarieven en over de berekeningsmethodiek voor de vaststelling hiervan. Daarnaast moet u aangeven hoe (potentiële) deelnemers worden betrokken bij de totstandkoming van de tarieven.

3.3.1 Aan te leveren informatie

- Beschrijf hoe en op welke momenten uw afnemers geïnformeerd worden over de tarieven voor netbeheer. Ga ten minste in op:
 - wijze en moment waarop tarieven voor het komende jaar aan deelnemers bekend worden gemaakt
 - wijze en moment waarop tussentijdse tariefwijzigingen worden gecommuniceerd
 - wijze en moment waarop de (jaar)afrekening met deelnemers wordt gecommuniceerd
 - wijze en moment waarop het experiment deelnemers inzicht verschaft in de berekeningsmethodiek van de tarieven
- Beschrijf op welke manier leden van de vereniging van eigenaren of coöperatie inspraak hebben op (de berekeningsmethode van) de tarieven. U kunt bijlagen toevoegen, zoals notulen van vergadering of een consultatie van de berekeningsmethode onder de leden.

3.4 Waarborgen

3.4.1 Hoe waarborgt het experiment leveringszekerheid en kwaliteit?

Als laatst moet u aangeven hoe u waarborgt dat het net betrouwbaar en veilig is en hoe de storingsdienst en klachtafhandeling is ingericht.

3.4.1.1 Aan te leveren informatie

- Hoe waarborgt het experiment dat het systeem betrouwbaar en veilig is?
- Hoe zijn deze kosten terug te vinden in de lijst totale kosten?
- Hoe is de storingsdienst en klachtafhandeling ingericht?
- Hoe zijn deze kosten terug te vinden in de lijst totale kosten?

Bijlage I: basisgegevens aanvraag

Wij vragen u de aanvraag te beginnen met een aantal basisgegevens. Dit zijn adres- en contactgegevens, zoals hieronder weergegeven. Deze gegevens gebruikt De ACM om contact op te kunnen nemen met aanvrager.

Adres- en contactgegevens aanvrager	
Naam (rechts)persoon	
Naam experiment (indien anders)	
Nummer Kamer van Koophandel	
Naam en functie contactpersoon	
Correspondentieadres	
Postcode	
Plaats	
Telefoonnummer	
E-mailadres	

Daarnaast vragen wij u uw project kort te omschrijven, waarbij ten minste onderstaande punten aan bod komen. Dit is nodig om de berekeningsmethodiek te interpreteren en te beoordelen. Hiervoor kunt u ook al bestaande documenten, zoals informatiefolders, meesturen.

Basisgegevens aanvraag	
Naam VvE/coöperatie	
Type experiment	☐ groot experiment ³ ☐ projectnet ⁴
Omschrijving experiment	
Aantal aansluitingen	
Aangesloten op het netwerk van	☐ Cogas ☐ Enduris ☐ Enexis ☐ Liander ☐ Rendo ☐ Stedin ☐ Westland
Datum ontheffing RvO	
Geplande startdatum experiment	

³ Project dat voorziet in het voor maximaal 10.000 afnemers:

- 1°. optimaliseren van vraag en aanbod van elektriciteit bij levering van decentraal opgewekte duurzame elektriciteit of
- 2°. het aanleggen of onderhouden van een deel van een net, verbinding of hulpmiddel en het leveren van decentraal opgewekte duurzame elektriciteit.

⁴ Project dat voorziet in het aanleggen of onderhouden van een projectnet en het leveren van decentraal opgewekte duurzame elektriciteit.

projectnet: een net, niet zijnde het landelijk hoogspanningsnet,

- 1°. dat met één aansluiting verbonden is aan een net dat wordt beheerd door een netbeheerder als bedoeld in [artikel 1, onderdeel k, van de wet](#);
- 2°. dat ligt binnen een geografisch afgebakende locatie of locatie met gedeelde diensten;
- 3°. waarop maximaal 500 afnemers zijn aangesloten en
- 4°. dat overwegend consumenten van elektriciteit voorziet.